«Şüphesiz bu namazda insanların sözünden bir şeyler söylemek onunla bağdaşmaz. Namazda sadece tesbih ve tekbir getirilir, Kur'an okunur.»

Muaviye b. el-Hakem es-Sulemî -radıyallahu anh- dedi ki: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte namaz kılarken cemaatten bir adam aksırdı. Ben de: Yerhamukallah, dedim.Cemaat bana ters ters baktı. Ben: Hay anamı kaybetseydim (ya da hay anam bensiz kalsaydı), bu haliniz ne, bana bakıp duruyorsunuz, dedim. Bu sefer elleriyle uyluklarına vurmaya başladılar. Onların beni susturmak istediklerini gördüm, ben de sustum. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- namazı kıldıktan sonra -babam anam ona feda olsun- ne ondan önce, ne ondan sonra daha güzel öğreten bir öğretmen görmedim. Allah'a yemim ederim ki beni ne azarladı, ne dövdü, ne de ağır söz söyledi. Sadece: «Şüphesiz bu namazda insanların sözünden bir şeyler söylemek onunla bağdaşmaz. Namazda sadece tesbih ve tekbir getirilir, Kur'an okunur.» buyurdu -ya da Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in buyurduğu gibi- Ben: Ey Allah'ın Rasûlü! Ben cahiliyeden henüz yeni kurtulmuş birisiyim. Allah, İslam'ı bize gönderdi. Bizden kâhinlere giden birtakım insanlar var, dedim. O: «Artık sen onlara gitme» buyurdu. Muaviye b. el-Hakem -radıyallahu anh- dedi ki: Aramızdan bazı hususları uğursuz sayan kimseler vardır, dedim. Allah Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem-: «Bu onların kalplerinde hissettikleri bir şeydir. Bu hal onları -sakın alıkoymasın buyurdu. Muaviye -radıyallahu anh- dedi ki: Ben; bizden bazı kimeler de hat çiziyorlar dedim. Allah Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem-: «Nebilerden bir nebi de hat çiziyordu, hattı onun hattına uygun düşen isabet etmiş olur.» buyurdu. Muaviye dedi ki: Benim bir cariyem vardı. Uhud ve Cevvâniye taraflarında koyunlarımı otlatırdı. Bir gün yanına gitmiştim de bir kurdun koyunlarımdam birisini alıp gitmiş olduğunu gördüm. Ben de bir insanım. İnsanlar nasıl üzülüyorsa ben de öyle üzülürüm. Dolayısıyla ona bir tokat indirdim. Sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yanına gittim, bana bu işin büyük bir iş olduğunu söyledi. Ben, ey Allah'ın Rasûlü! O halde o cariyeyi azad edeyim mi? dedim. O: «Onu bana getir» buyurdu. Ben de cariyeyi yanına götürdüm. Ona: Allah nerededir? dedi. Cariye, semadadır dedi. Allah Rasûlü: «Ben kimim?» dedi. Cariye: Sen Allah'ın Rasûlü'sün, dedi. Allah Rasûlü (bana): «Ona hürriyetini ver, çünkü o bir müminedir» buyurdu.

[Sahih Hadis] [Müslim rivayet etmiştir]

Muaviye b. el-Hakem -radıyallahu anh- Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- ile cemaatle namaz kılarken yaşanan bir olayı haber vermektedir. Bir adam aksırıp Allah'a hamd eder. Muaviye -radıyallahu anh- asılda olduğu gibi hemen adama "Yerhamukallah" der. Onun böyle yapmasının sebebi Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in: «İçinizden biri aksırırsa

Elhamdulillah desin. Kardeşi de ya da arkadaşı ona Yerhamukallah desin» buyurmasıdır. (Muaviye) -radıyallahu anh- aksıran kimseye ''Yerhamukallah'' demenin namaz dışında söylenmesi gerektiğini bilmiyordu. Devamla şöyle anlatmaktadır: "Cemaat bana ters ters baktı, söz söylemeden susması için gözleriyle işaret ettiler. Ona, birini azarlarmış gibi baktılar. Ancak (Muaviye) -radıyallahu anh- bu şekilde davranmalarının sebebini anlamamıştı. Onlara ''Hay anamı kaybetseydim'' diyerek karşılık verdi. Neden böyle yapıyorsunuz? Durumunuz ve işiniz nedir. Bana neden bakıyorsunuz, yani neden bana kızgın bir şekilde bakıyorsunuz. Bu sefer elleriyle uyluklarına vurmaya başladılar. Onların kendisini susturmak istediklerini ve konuşmaması gerektiğini anladı ve sustu. ''Beni susturmak istediklerini anladım ve sustum'' Manası:Onların bana konuşmayı bırakıp susmamı emrettiklerini anladığım zaman, yaptığım şeyin çirkinliğinden dolayı cahaletime şaşırdım. Bana karşı aşırı tepkileri sebebiyle onlarla tartışmak istedim. Lakin onlara uymak için sustum. Çünkü onlar benden daha bilgililerdi" Kızgınlığımın gereğini yapmadım ve sebebini de sormadım. ''Rasûlullah –sallallahu aleyhi ve sellem- namazı kılınca'' yani namazı bitirdiği zaman ''Babam anam ona feda olsun'' Yani babamı ve anamı ona feda edeyim, bu yemin değildir, ancak bu onun yerine baba ve annenin feda edilmesidir. ''Ne ondan önce ne de ondan sonra daha güzel öğreten bir öğretmen görmedim. Çünkü Nebi –sallallahu aleyhi ve sellem- onu azarlamadı ve sert davranmadı bilakis bu konudaki şeri hükmü kabule ve boyun eğmeye en uygun bir yolla açıkladı.''Allah'a yemin olsun ki beni azarlamadı'' Yani beni azarlamadı ve bana ağır sözler söylemedi. ''Bana vurmadı'' Beni yaptığım yanlışlıktan dolayı döverek edeplendirmedi. ''Bana sövmedi''; bana ağır sözler söylemedi bilakis bana şeri hükmü yumuşak bir şekilde açıkladı. Bana şöyle buyurdu: «Şüphesiz bu namazda insanların sözünden bir şeyler söylemek namazla bağdaşmaz. Namazda sadece tesbih ve tekbir getirilir, Kur'an okunur» Yani; namazda insanların birbirleriyle konuştukları gibi konuşmaları caiz değildir. İslam'ın ilk başında namazda konuşuyorlardı. Fakat daha sonra bu nesh edildi yani bunun hükmü değiştirildi. Namazda olacak olan, tesbih ve tekbir getirmek, Kur'an okumaktır. ''Ey Allah'ın Rasûlü dedim. Ben cahiliyyeden henüz yeni kurtulmuş birisiyim." Cahiliyyet; İslam dinin gelmesinden önceki dönem için kullanılır. Bu isimle isimlendirilmelerinin sebebi de, çokça cahil olmaları ve nasıl hareket edeceklerini bilmemelerinden dolayıdır. ''Allah, İslam'ı bize gönderdi''. Yani; küfürden İslam'a geçtim, henüz dini hükümleri bilmiyorum.''Bizden kâhinlere giden birtakım insanlar var." Yani; arkadaşlarından kâhinlere gidip onlara gelecekte olacak işlerle alakalı soru soranlar var. "Artık sen onlara gitme'' dedi. Kâhinlere gitmekten yasak edilme sebebi şudur; çünkü onlar bilinmeyen işler hakkında konuşuyorlar, söyledikleri bazen isabetli oluyor. İnsanlar için bunun fitnesinden korkmuştur. Çünkü onlar din konusunda insanlar üzerinde karışıklığa sebep oluyorlar. Kâhinlere gitmekten ve onların söylediklerinde onları tasdik etmekten yasaklayan hadisler vardır. Bir de onlara verilen paranın haram olduğu hakkında sahih hadisler de vardır.(Muaviye b. El-Hakem) Dedi ki: "Aramızdan tetayyur yapanlar var'' Tetayyur, görünen yahut işitilen bir şeyi ya da zamanı yahut mekânı uğursuzluk sebebi saymaktır. Araplar uğursuzluk saymaları ile tanınan kimselerdir. Hatta bir insan hayırlı bir şey yapmak ister de sonra kuşun sağa ya da sola gittiğini gördüğünde bunun onların indindeki anlamına göre yapmak istediği bu işten uğursuzluk sebebi ile geri dururdu. Onlardan bazıları duyduğu bir sesi ya da gördüğü bir kimseyi uğursuz sayardı. Nikâh konusunda şevval ayını uğursuz sayanlar vardı. Çarşamba gününü ve safer ayını uğursuz sayanlar da vardı. Bütün bunlar insanın aklına, düşüncesine ve yaşantısına zararı olması sebebiyle şeriatın batıl saydığı şeylerdir. İnsanın bu işlerle ilgilenmemesi ve Allah'a tevekkülün ta kendisidir. " Allah Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem-

dedi ki: «Bu onların kalplerinde hissettikleri bir şeydir. Bu hal onları sakın alıkoymasın» Uğursuzluk kendi nefislerinde buldukları kaçınılmaz bir şeydir. Bu yüzden onlar kınanmazlar. Çünkü o sonradan kazanılmış bir şey değildir. Bundan dolayı sorumlulukları yoktur. Lakin bu uğursuzluk sebebiyle işlerinde tasarrufta bulunmaktan geri durmasınlar. Bu güçlerinin yettiği ve sonradan kazanılan bir şeydir ve bundan sorumlu olurlar. Nebi –sallallahu aleyhi ve sellem- onları uğursuz sayarak amel etmekten ve yine uğursuzluk sebebiyle amel etmemekten yasakladı. Uğursuzluğu yasaklayan hadisler ortadadır. Tetayyur, burada insanın nefsinde meydana gelen düşünce değildir. Hadiste geçen tetayyur; uğursuzluğun gereği olarak amel etmeme şeklindeki tezahur eden şeydir ve amel edilen uğursuzluğa hamledilir. (Muâviye) dedi ki: Ben, bizden bazı kimseler de hat çiziyorlar dedim. Araplar'da hat şudur: Bir adam kâhine gelir ve bu kâhinin yanında bir genç vardır. Ona kum üzerine çokça hat çizmesini emreder. Sonra da o gence bu hatlardan ikişer ikişer çizmesini emreder. Sonra da en son kalan hatlara bakar. Eğer kalan iki hat ise bu felahın ve zaferin delilidir. Eğer kalan hat bir tane ise bu da hüsranın ve umutsuzluğun delilidir. Allah Rasûlü: «Nebilerden bir Nebi de hat çiziyordu.» Kuma hat çizerek işleri bu çizgiler vesilesiyle feraset ile biliyordu. Onun İdris ya da Dânyâl –aleyhimesselâm- olduğu söylenmiştir. Ancak bizim bu uygunluğu, yakini bir ilim ile bilmemiz için bir yol yoktur. O yüzden bunu yapmak mübah olmaz. Kast edilen çizgi (çizerek kahinlik yapmak) haramdır. Çünkü bu uygunluğu yakini bir bilgi olmadan bilemeyiz. Bizim için de bu konuda yakini bir bilgi yoktur. Şu ihtimal de olabilir: Bu bizim şeriatımızda nesh olmuştur. Bir ihtimal de şu olabilir: Çizgi çizerek bilgi vermek o peygamberin ilmi olup onunla beraber kesilmiştir. Biz de bunu yapmaktan nehyolunduk. Bu hadis insanların yaptığı kum üzerine çizgi çizerek kehanette bulunma ilminin batıl ve fasit olduğuna delalet ettiği gibi, çizgi çizerek kahinlik yapma ilminin caiz olduğuna değil haram olduğuna delalet eder. Çünkü uygunluk bu ilmi bilmeyi gerektirmektedir. Bu ilmi bilmekte iki yoldan birini bilerek olur: Birincisi: Bu ilmin mahiyetini bildiren açık,doğru bir nas ile olması. İkincisi: O peygamber zamanından Nebi –sallallahu aleyhi ve sellem- zamanına kadar tevatür ile bir nakil olması gerekir. Bu iki yol da geçersizdir. Burada bilinmesi gereken şudur ki; peygamberler gaybı bildiklerini iddia etmezler. İnsanlara da kendilerinin gaybı bildiklerini söylemezler. İnsanlara gayb ile alakalı konularda haber vermiş oldukları bilgiler ancak Allah'ın onlara vahiy yoluyla haber vermesidir. Bu haberi kendi nefislerine nispet etmezler. Allah Teâlâ'nın şu ayetinde buyurduğu gibi: "O bütün görülmeyenleri bilir. Sırlarına kimseyi muttali kılmaz. Ancak, (bildirmeyi) dilediği peygamber bunun dışındadır. Çünkü O,bunun önünden ve ardından gözcüler salar." (Cin Sûresi 26 ve 27. Ayetler) Çünkü gayb Allah'ın kendine has kıldığı bir ilimdir. Kim kendisinin bu ilmi bildiğini iddia ediyorsa, ancak Rabliğe has bazı hususiyetleri de iddia etmiş olur. Bunu da kehanet işiyle uğraşanlar yapmaktadırlar. Bu şekilde gaipten haber verenlerin değerli Peygamberimizin onlara bu ilmi öğrettiğini iddia etmelerinin yalan olduğu da ortaya çıkmış oldu. (Muâviye -radıyallahu anh-) dedi ki: "Benim bir cariyem vardı. Uhud ve Cevvâniye taraflarında koyunlarımı otlatırdı." Yani; onun Uhud Dağı'na yakın bir yerde koyunlarını otlatan bir cariyesi vardı. ''Bir gün yanına gitmiştim de bir kurdun koyunlarımdan birisini alıp gitmiş olduğunu gördüm.'' Yani; kurdun koyunlarından bir koyun avladığını anladı. Koyunlar onundur, ancak (Muaviye b. El-Hakem'in) o cariyenin koyunlarından demesi, otlattığı, ilgilendiği koyunlar demek istiyor. Ben de âdemoğullarından bir kişiyim, onlar nasıl üzülüyorlarsa ben de öyle üzülüyorum. Esef, kızgınlık demektir. Manası: Ben cariyeye kurdun koyunlardan bir koyun yemesi sebebiyle kızdım. Ona kızgınlığımın gereği olarak çok sert bir şekilde vurmak istedim. "Ancak ben ona bir tokat attım'' yani kızgınlığım gereğini yapmadım. Sadece bir tokat atmakla yetindim. Rasûlullah –sallallahu aleyhi ve sellem-'e geldim ve O da

bana bu işin büyük bir iş olduğunu söyledi. Cariyeye tokat attıktan sonra Rasûlullah –sallallahu aleyhi ve sellem-'e gelerek bu kıssayı haber verdi. Nebi –sallallahu aleyhi ve sellem- de cariyeye atılan bu tokadın büyük bir iş olarak gördü. Muâviye b. el-Hakem es-Sulemî –radıyallahu anh- Nebi –sallallahu aleyhi ve sellem-'in onun yaptığı şeyden etkilendiğini görünce kendi kendine düşündü, dedi ki: " Ey Allah'ın Rasûlü o halde o cariyeyi azad edeyim mi?" Yani; ona vurmamın neticesinde onu kölelikten hürriyetine kavuşturayım mı? O: «Onu bana getir» buyurdu. Ben de cariyeyi yanına götürdüm. Ona: «Allah nerededir?» dedi. Yani, kemâl sıfatlarıyla vasfedilmiş kulluğu hak eden mabud nerededir. Başka bir rivayette: «Rabbin nerededir?» Nebi –sallallahu aleyhi ve sellem- bu soru ile cariyenin tevhid ehli olduğunu onaylamak istedi. Onunla maksadını bildirecek şekilde konuştu. Tevhid ehlinin alameti Allah'ın semanın üzerinde olmasıdır. Cariye dedi ki: ''Semadadır'' gökyüzünde olmasının manası; yükseklik, muhakkak ki Allah -Subhânehu ve Teâlâ- her şeyin üzerinde mahlûkatın tavanı olan Arş'ının üzerindedir. Allah Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem-: «Ben kimim?» dedi. Cariye: Sen Allah'ın Rasûlüsün, dedi. Allah Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem- (bana): «Ona hürriyetini ver, çünkü o bir müminedir» buyurdu. Cariye Allah Teâlâ'nın yüceliği, yüksekliğine ve Allah Rasûlü –sallallahu aleyhi ve sellem-'in peygamberliğine şahitlik edince onun azad edilmesini emretti. Çünkü bu onun imanına ve itikadının doğruluğuna delildir.

https://sunnah.global/hadeeth/tr/show/10650

النجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY
لجنة الدعوة الإلكترونية
EDC E-Da'wah Committee